

## БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**Шалигіна І.В.,**

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування*

*Сумський національний аграрний університет*

**Гребеник А.А.,**

*Магістрантка спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування*

*Сумський національний аграрний університет*

*м. Суми, Україна*

Більшість сільськогосподарських виробників не змогли вивезти минулорічний урожай через військовий стан. Іншими словами ми слідкуємо за тим, що в країні є урожай, але можливості продати цей урожай немає змоги. Відповідно, аграрії не мають коштів для здійснення господарської діяльності. Особливо це стосується посіву. Розуміючи всю ситуацію в країні, уряд презентував доступну кредитну схему, за якою аграрії зможуть отримати необхідні кошти для проведення повного комплексу агротехнічних заходів.

Найпродуктивнішою сезоном для аграріїв є весна - саме тоді, коли господарство немислиме без кредитних ресурсів. Адже без цього недосяжна постійна робота галузі. Програма державної підтримки аграрного сектору "5-7-9%" та державна програма професійних гарантій були одночасно доповнені "аграрною" лінією. В той же час, банки надають перевагу кредитуванню саме аграрного сектору. Програма реалізується Фондом розвитку підприємництва (ФРП) в якому є один учасник, тобто Уряд, який через Мінфін України займається координуванням його діяльності. Зараз учасниками даної державної програми фінансування є 42 банківські установи країни, що співпрацюють із ФРП.

Кредитна програма запущена, банки розпочали кредитування, але деяким позичальникам відмовляють. У фермерів виникають запитання: "Чому мені

погоджують кредит?". Особливістю банківської діяльності є те, що банки використовують не власні кошти, а грошима клієнтів, і як відповідальні, соціально значущі інституції повинні в реальному часі оцінювати ризики, які вони беруть на себе, під час надавання кредитів. В наш час ці ризики є надзвичайно високими та неконтрольованими, що причиною є для кредитування. Потрібні гарантії для того, щоб банк був впевнений, що позичальник зможе повернути кредит і, відповідно, банк матиме змогу повернути гроші вкладнику. А відмова для агробізнесу пов'язана з великими ризиками даної сфери діяльності, відсутністю впевненості і довіри банком до позичальника, що кредит буде повернуто йому вчасно і з відповідними відсотками.

До того ж, не всі банківські установи не здатні результативно працювати з невеликими фермерськими господарствами, оскільки не всі фермери мають можливість продавати роздрібно власну продукцію. В додаток, відсоткові ставки за кредитами на невелику суму зазвичай значно вищі, ніж за кредитами для середніх та великих організацій (та й ціни на всі товари на оптовому та роздрібному ринках різні). Проте, якщо мале підприємство є прозорим, то воно може отримати кредит або інвестування.

Одним із учасників даної Державної програми "5-7-9%" кредитування саме для аграріїв є Credit Agricole Bank. Він надає такі кредити для підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Переваги даної програми:

- програма призначена для пільгового фінансування підприємств з річним доходом до 50 млн. євро (було 20 млн. євро), та для більших підприємств і незалежно від кількості працівників;

- максимальною сумою кредитування є 60 млн. грн, а максимальний термін - 6 місяців;

- розміром гарантування за кредитом є на рівні 80% від суми кредитування суб'єктів МСБ (крім суб'єктів великого підприємництва);

- призначення кредитування: є інвестиційним кредитом для того, щоб аграрії змогли придбати необхідну сільськогосподарську техніку або щоб

поповнити власні обігові кошти для того щоб придбати насіння, добрива, паливно-мастильні матеріали тощо. Однак, нажаль, термін кредитування за заниженими ставками по цій програмі закінчується вже 31.10.2022 року. [1]

За період дії воєнного стану в Україні у межах державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» укладено 11 986 кредитних договорів на загальну суму 48,60 млрд грн (у тому числі банками державного сектору – 9 555 кредитних договори на суму 27,75 млрд грн). Міністерством економіки України визначено, що є так званий рекорд щодо пільгового кредитування агробізнесу по зазначеній програмі "Доступні кредити 5-7-9%" становить майже 52% кредитів та говорить про те, що аграрії намагаються якомога швидше відновитися після воєнних дій, особливо в тих регіонах де вони закінчилися. А лідерами серед регіонів є м.Київ та Київська область, Харківська, Одеська, Львівська та Дніпропетровська області. [2]

#### Література

1. Офіційна сторінка Credit Agricole Bank. URL: <https://credit-agricole.ua/biznesu/kredytuvannya/5-7-9> (дата звернення 8.10.2022)
2. Офіційна сторінка Урядового порталу України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 10.10.2022)